

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

Gebruik bron 2.

- 1p 7 Iemand beweert dat dit voetbalspel propaganda is.
→ Geef een argument voor die bewering.
- 1p 8 In december 1917 kreeg Nederland een nieuwe Grondwet. Dit werd in het hele land bekend gemaakt. In Den Haag deed de burgemeester dit op de trappen van het stadhuis. Nadat de burgemeester klaar was met zijn toespraak, sprak Troelstra het volk toe. Hij feliciteerde de mensen met het verkrijgen van een 'nieuw wapen' in de strijd voor meer gelijkheid tussen arm en rijk.
→ Welk 'nieuw wapen' in de Grondwet bedoelde Troelstra?

Gebruik bron 3.

- 1p 9 In de tekening is een **onderdeel** te zien van de Pacificatie van 1917.
→ Welk onderdeel van de Pacificatie wordt bedoeld?
- 2p 10 In 1918 werd Suze Groeneweg als eerste vrouw in de Tweede Kamer gekozen.
→ Geef eerst aan van welk kiesrecht Suze Groeneweg gebruik heeft gemaakt.
→ Geef daarna aan van welk kiesrecht Suze Groeneweg **geen** gebruik kon maken.

Doe het zo:

kiesrecht waar ze wél gebruik van maakte: ...

kiesrecht waar ze geen gebruik van kon maken: ...

Gebruik bron 4.

2p 11 Hieronder staan zes jaartallen:

- 1914
- 1915
- 1916
- 1917
- 1918
- 1919

Elke herinnering hoort bij een gebeurtenis in een bepaald jaar.

→ Geef per herinnering aan bij welk jaartal de gebeurtenis hoort. **Let op!**

Er blijven drie jaartallen over.

Doe het zo:

Bij herinnering 1 hoort ... (vul jaartal in).

(enzovoort tot en met herinnering 3)

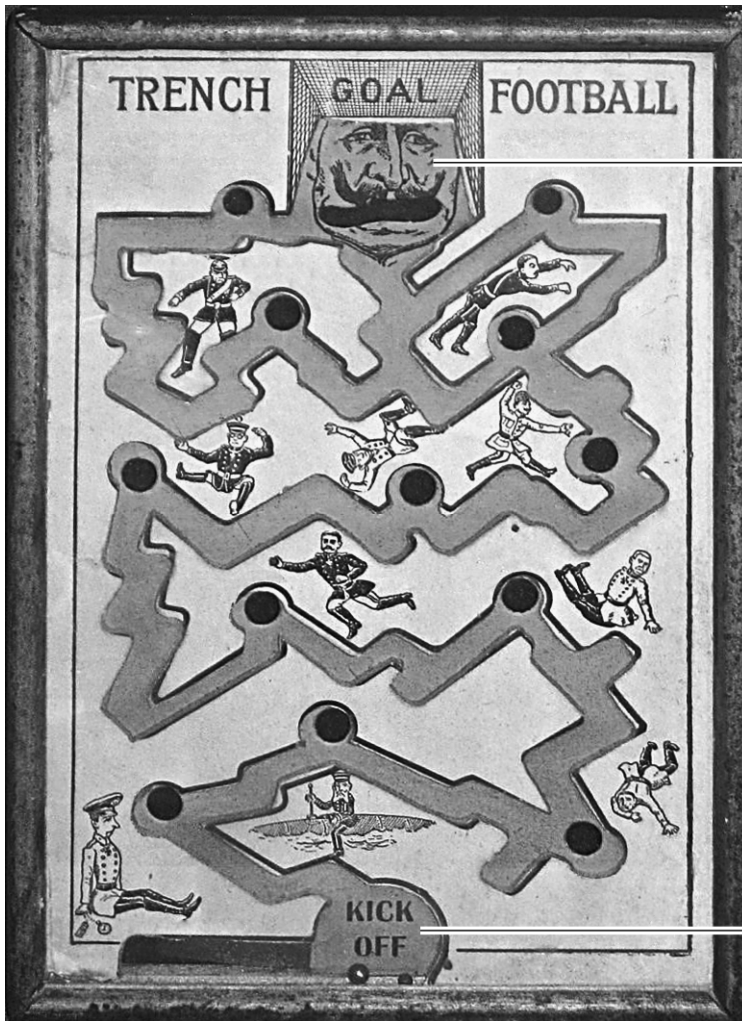
Gebruik nogmaals bron 4.

1p 12 In de bron staan herinneringen aan de Eerste Wereldoorlog. De herinneringen komen van mensen uit een land dat lid was van een bondgenootschap.

→ Noem de naam van het bondgenootschap.

bron 2

Engels voetbalspel met de titel *Loopgraafvoetbal* (1915):

het gezicht van
de Duitse keizer

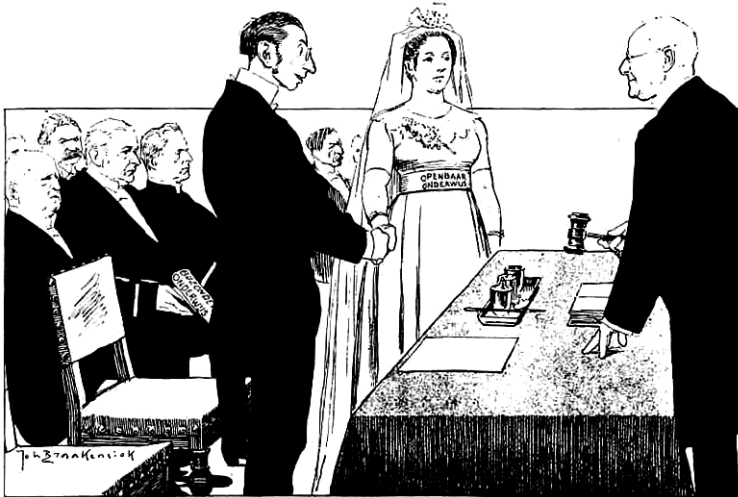
start

Toelichting

Bovenaan staat, van links naar rechts: loopgraaf, doel, voetbal.
De poppetjes stellen Duitse soldaten en generaals voor.

bron 3

Een politieke tekening over een onderdeel van de Pacificatie van 1917:

Toelichting

Op de trouwjurk staat: openbaar onderwijs.

Op het papier in de achterzak van de man staat: bijzonder onderwijs.

bron 4

Drie herinneringen van mensen aan het westelijke front tijdens de Eerste Wereldoorlog:

herinnering 1

Van een Britse verpleegster:

Toen ik stond te wachten, kwamen er veel troepen langs marcheren. Deze soldaten zagen er groter en krachtiger uit dan onze soldaten. Ik dacht eerst dat het de officieren waren, omdat ze nette en schone uniformen aan hadden. Toen hoorde ik opgewonden achter mij roepen: "Kijk, kijk! Daar zijn de eerste Amerikaanse soldaten die in Europa zijn aangekomen!"

herinnering 2

Van een Britse soldaat:

Met prachtig weer voeren we uit en verlieten we de Britse kust. Op de kade stond veel publiek dat ons als eerste groep soldaten luidruchtig uitzwaaide. Het voelde als de droom van elke soldaat: de oorlog in Europa gaat nu beginnen!

herinnering 3

Van een Britse soldaat:

De sergeant zat op zijn paard, rolde een wit document uit en begon voor te lezen. Hij las voor dat de wapenstilstand vanmorgen was ondertekend. We hadden al een paar dagen eerder geruchten gehoord dat de vijand het niet lang meer volhield.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.